

P. A. Aršinov

Organizační platforma všeobecného svazu anarchistů (návrh)

Úvod

Anarchisté!

Je pozoruhodné, že navzdory odvaze a nesčetným obětem, přineseným anarchisty v boji za anarchistický komunismus a vzhledem k síle, kladnému charakteru a nepopíratelnosti myšlenek anarchismu, nehledě na přímočarost a ucelenost anarchistických stanovisek na sociální revoluci - nehledě na toto všechno, anarchistické hnutí vždy zůstávalo slabé a v dějinách boje dělnické třídy většinou představovalo jen nevýznamnou událost, epizodu a nikoli přímý činitel.

Tento rozpor mezi pozitivní podstatou a nesporným základem anarchistických myšlenek a neuspokojivým stavem anarchistického hnutí má několik příčin, z nichž největší a nejdůležitější je nedostatek organizovanosti a organizačních principů v anarchistickém prostředí.

Anarchistické hnutí si prozatím ve všech zemích vystačilo s místními organizacemi, majícími zažitou protichůdnou ideologii a taktiku, které postrádají jakoukoli perspektivu do budoucna a kontinuitu práce a obvykle zanikají, aniž by po sobě zanechaly jakoukoli stopu.

Takovou situaci v řadách revolučního anarchismu můžeme v celkovém pohledu pojmenovat pouze jedním způsobem - jako všeobecnou a chronickou dezorganizaci. Tato dezorganizace je jako malárie, která zachvátila organismus anarchistického hnutí a třese s námi po celá desetiletí.

Není pochyb, že dezorganizace se také usídlila v některých zručných vadách naší ideologické soustavy - ve zvráceném chápání role individuality v anarchismu ve smyslu jejího ztotožnění s nezodpovědností. Milovníci *projevování sebe sama kvůli osobnímu prožitku*, se úpěnlivě drží chaotického stavu anarchistického hnutí a na jeho obhajobu odkazují na neměnné principy anarchismu a jeho učitele.

Neměnné principy a učitelé však promlouvají právě v opačném smyslu.

Roztříštěnost je předsíní smrti, semknutost je základem života a rozvoje. Tento zákon sociálního boje se vztahuje stejně tak na třídy, jako na politické skupiny.

Anarchismus není pouhou krásnou fantazií, není kabinetní myšlenkou nějakého filozofa, ale je sociálním hnutím pracujících mas a právě proto musí sjednotit své síly do společné, trvale existující organizace, jak to vyžaduje současnost a strategie sociálně-třídního boje.

- „*Jsmo přesvědčeni,*“ - říká Kropotkin, - „*že založení společné anarchistické organizace v Rusku nejen nepoškodí společnou revoluční věc ale bude nanejvýš žádoucí a užitečné*“.

(Úvod k Bakuninově „Pařížské komuně“ z r. 1892)

Ani Bakunin se nikdy nestavěl proti společné anarchistické organizaci. Naopak, jeho organizační záměry a činnost v první dělnické Internacionále nám dávají všechny důvody pohlížet na něj jako na aktivního zastávce přesně takové organizace.

Kromě toho takřka všichni aktivní pracovníci anarchismu bojovali proti činnosti „na všechny strany“ a uvažovali o anarchistickém hnutí, stmelěném jednotou cíle a jednotou taktiky.

Potřeba společné organizace se nejnázorněji a nejdůrazněji ukázala v období ruské revoluce z roku 1917. Právě v průběhu této revoluce se anarchistické hnutí projevovalo maximálním stupněm roztříštěnosti a zmatku. Absence společné organizace vrhla velkou část pracovníků anarchismu do náruče bolševiků. Mnohé dále drží v pasivním stavu a brání projevení se jejich ohromných sil.

Pro nás je životně důležitá organizace, která spojením většiny členů anarchistického hnutí nastolí společnou taktickou a politickou linii v anarchismu a bude směrodatná pro celé hnutí.

Nastal čas, aby anarchismus vyhrabal z bažiny dezorganizace, skoncoval s nekonečným váháním v oblasti důležitých otázek teorie a taktiky a nastoupil cestu směrem k jasně promyšlenému

cíli a organizované kolektivní praxi.

Nestačí však pouze konstatovat životně naléhavou potřebu takové organizace. Je nezbytné také stanovit způsob jejího založení.

Odmítáme jak teoreticky, tak i prakticky jako neopodstatněnou myšlenku vytvořit organizaci podle vzoru „syntézy,” tj. organizaci přívrženců různých proudů v anarchismu. Zahnutí různorodých teoretických a praktických prvků způsobí, že tato organizace nebude ničím jiným než pouhým mechanickým sdružením jednotlivců, majících různé názory na všechny otázky anarchistického hnutí, která se při nejbližší životní zkoušce nevyhnutelně rozpadne.

Anarchosyndikalistická metoda nevyřeší organizační problém anarchismu, protože anarchosyndikalismus jej v žádném případě nepokládá za to nejdůležitější a je zaneprázdněn především myšlenkou svého pronikání a posílení v řadách pracujících. Avšak v nepřítomnosti všeobecné anarchistické organizace lze v prostředí pracujících dosáhnout jen mála, ať už se tam anarchosyndikalismus uchytí v té či oné míře.

Za jedinou metodu, vedoucí k vyřešení všeobecného organizačního problému, pokládáme shromáždění aktivních pracovníků anarchismu na základě určitých ideologických, taktických a organizačních pozic, tj. na základě víceméně celistvého *stejnorodého programu*.

Vypracování takového programu je jedním z hlavních úkolů, které byly anarchistům uloženy sociálním bojem posledních desetiletí. Této úloze Skupina ruských anarchistů v zahraničí věnovala značnou část svého úsilí.

Níže otištěná „Organizační Platforma” představuje vlastní osnovu, kostru tohoto programu a musí posloužit jako první krok ke shromáždění anarchistických sil do jednoho aktivního akceschopného revolučního anarchistického kolektivu - do Všeobecného svazu anarchistů.

Nepochybujeme o tom, že v Platformě jsou určité mezery. Jako při každém novém praktickém, ale současně i odpovědném kroku, zde bezpochyby jsou. Některá podstatná ustanovení se například do Platformy nevešla. Celá řada ustanovení není dostatečně rozvedena, jiná jsou naopak příliš podrobná nebo se opakují. K tomu všemu mohlo dojít. Není to ale podstatné. Důležité je položit základy společné organizace a toho bylo v nezbytné míře dosaženo zde vypracovanou platformou. Věcí společného kolektivu - Všeobecného svazu anarchistů - je tuto platformu dále rozšířit, prohloubit a vytvořit z ní skutečně úplný program celého anarchistického hnutí.

Nepochybujeme také ještě o něčem dalším.

Tušíme, že velmi mnoho zástupců takzvaného anarchoindividualismu a chaotického anarchismu se na nás vrhne s pěnou u úst a obviní nás z porušování anarchistických principů. Víme však, že pod anarchistickými principy individualistické a chaotické elementy chápou právě tu neukázněnost, nedisciplinovanost a nezodpovědnost, které zasadily našemu hnutí takřka smrtelné rány a proti kterým my bojujeme se vši energií a vášní.

Útoky z tohoto tábora proto můžeme klidně hodit za hlavu.

Své naděje spatřujeme v jiných - v těch, kteří zůstali věrni anarchismu, v pracovnících, kteří si protrpěli tragédii anarchistického hnutí a v bolestech nyní hledají východiska.

Též vkládáme velké naděje do anarchistické mládeže, která se zrodila v závanu ruské revoluce, ihned se dostala do víru konstruktivních problémů, a proto bude nevyhnutelně požadovat realizaci organizačních a konstruktivních principů v anarchismu.

Vyzýváme všechny ruské anarchistické organizace, roztroušené v různých zemích světa i jednotlivé pracovníky anarchismu, ke sjednocení do jednoho revolučního kolektivu na základě společné organizační platformy.

Ať se tato platforma stane revolučním heslem a shromaždištěm všech pracovníků ruského anarchistického hnutí a počátkem Všeobecného svazu anarchistů .

Ať žije organizované anarchistické hnutí!

Ať žije Všeobecný anarchistický svaz!

Ať žije sociální revoluce pracujících celého světa!

Skupina ruských anarchistů v zahraničí
Tajemník skupiny P. Aršinov

Paříž, 20. června 1926

Společná část

1. TŘÍDNÍ BOJ, JEHO ÚLOHA A VÝZNAM

Jednotné lidstvo neexistuje.
Existuje lidstvo tříd - otroků a pánů

Současná buržoazně-kapitalistická společnost stejně jako všechny předchozí společnosti není jednotná. Je rozdělena na dva tábory, ostře se navzájem lišící podle svého sociálního postavení a sociálních funkcí: na proletariát v širokém slova smyslu a buržoazii.

Údělem proletariátu je odnepaměti nést břímě těžké fyzické práce, jejichž plodů se však nedostává jemu, ale jiné, privilegované třídě, která vlastní majetek, vládne a má pod kontrolou duchovní kulturu (vědu, vzdělání, umění) - tzn. buržoazii.

Sociální zotročení a vykořisťování pracujících mas představuje základ, na kterém spočívá současná společnost a bez kterého ani nemůže existovat.

Tato skutečnost zrodila staletími se táhnoucí třídní boj, nabývající buď bouřlivé nebo nepostřehnutelné podoby, ze své podstaty zaměřený na přebudování současné společnosti na společnost, odpovídající potřebám pracujících a jejich chápání spravedlnosti.

V sociální oblasti představují celé lidské dějiny nepřetržitý řetězec bojů pracujících mas za svá práva, svobodu a lepší život. Tento třídní boj v historii lidských společností vždy byl hlavním faktorem, který určoval jejich formu a složení.

Sociálně-politický systém každé země je především produktem třídního boje. Jeho struktura je ukazatelem toho, v jakém bodě a v jakém stavu se zastavil a nachází teď třídní boj. Nejmenší změna v průběhu třídního boje, ve poměru sil bojujících třídních sil ihned způsobuje změny v předivu a struktuře třídních společností.

Takový je všeobecný univerzální význam třídního boje v životě třídních společností.

II. POTŘEBA NÁSILNÉ SOCIÁLNÍ REVOLUCE

Základem současné společnosti je princip násilného zotročení a vykořisťování mas. Všechny sféry takové společnosti tj. ekonomika, politika a společenské vztahy, spočívají na třídním násilí, jehož služebními nástroji jsou vláda, policie, armáda a justice. Vše v této společnosti, počínaje jednotlivou továrnou a konče celým státním systémem, představuje *citadelu kapitálu*, kde se pracující nenacházejí ani na jeden okamžik bez dozoru, kde jsou vždy v pohotovosti síly, určené k zamezení každému hnutí pracujících, jež by jakýmkoli způsobem ohrožovalo pořádek nebo dokonce stabilitu současného zřízení.

Současně s tím systém nynější společnosti automaticky udržuje pracující masy ve stavu nezdělanosti a myšlenkové zaostalosti. Násilím brání pozvednutí jejich duchovní a kulturní úrovně, aby je mohl snadněji ovládat.

Pokrok současné společnosti - technický rozvoj kapitálu, zdokonalování jeho politického systému a upevnění moci vládnoucích tříd - znesnadňuje boj s nimi a oddaluje rozhodující moment

osvobození práce.

Analýza současné společnosti praví, že k přebudování kapitalistické společnosti na společnost svobodných pracujících nevede jiná cesta, než cesta násilné sociální revoluce.

III. ANARCHISMUS A ANARCHISTICKÝ KOMUNISMUS

Třídní boj, způsobený nesvobodou a staletými snahami pracujících dosáhnout svobody, zrodil v prostředí vykořisťovaných myšlenku anarchismu, myšlenku naprostého odmítnutí třídního a státního systému spolužití a jeho nahrazení svobodnou bezstátní společností sebeorganizovaných pracujících.

Anarchismus tedy nevzešel z abstraktního přemítání vědce nebo filosofa, ale z toho boje, který pracující bezprostředně vedli s kapitálem, z jejich potřeb, z jejich psychologie, ze snah o svobodu a rovnost, kterými pracující masy právě žijí v lepším a hrdinském období svého života a boje.

Vynikající anarchističtí myslitelé jako Bakunin, Kropotkin a jiní, sami nevytvářeli myšlenku anarchismu, ale nacházeli ji v masách a silou vlastních myšlenek a znalostí jen pomáhali jejímu projevení a dalšímu rozšíření.

Anarchismus není produktem individuálních snah a není předmětem individuálního úsilí.

Anarchismus stejně tak není v žádném případě produktem všelidských snah. Jednotné lidstvo neexistuje. Všechny snahy vytvořit z anarchismu potřebu celého lidstva v jeho dnešní podobě, vnutit mu všelidský charakter, budou historickou a sociální lží, která nevyhnutelně povede k ospravedlňování současného zřízení a nového vykořisťování.

Anarchismus je všelidský jen v tom slova smyslu, v jakém ideály pracujících ozdravují život všech lidí a v jakém je osud dnešního a budoucího lidstva spojen s osudem podrobených pracujících mas. Zvítězí pracující - znovuzrodí se celé lidstvo. Nezvítězí - ve světě stejně jako dříve bude vládnout násilí, vykořisťování, otroctví a útlak.

Vznik, rozkvět a uskutečnění anarchistických ideálů je zakořeněn v životě pracujících mas, v jejich boji a je pevně spjat s jejich osudem jako takovým.

Anarchismus se snaží přebudovat současnou buržoazní kapitalistickou společnost na takovou společnost, která by zabezpečila pracujícím výsledky jejich práce, svobodu, nezávislost, sociální a politickou rovnoprávnost. Takovou společností je anarchistický komunismus. V něm najdou své úplné vyjádření nejen společenská solidarita ale i myšlenka svobodné osobnosti, přičemž rozvoj obou myšlenek je vzájemně pevně propojen.

Anarchistický komunismus pokládá za jediného tvůrce všech společenských hodnot práci - fyzickou a duševní. Práci náleží právo řídit celý hospodářský a společenský život. Anarchistický komunismus proto v žádném případě neomlouvá a nepřipouští existenci nepracujících tříd.

Pokud se tyto třídy udrží ještě *souběžně* s anarchistickým komunismem, ten k nim nepřijme žádné závazky. Pouze v případě, kdy se nepracující třídy rozhodnou být pracujícími a budou chtít žít ve společenském zřízení anarchistického komunismu na společných základech, pak zaujmou postavení rovné se všemi dalšími, tzn. postavení svobodných členů společnosti, kterým náleží práva této společnosti a plnění společných závazků.

Anarchistický komunismus se snaží zrušit veškeré vykořisťování a násilí proti jednotlivci i pracujícím masám. Jako svůj záměr předkládá takovou ekonomickou a sociální základnu, která umožní svést do jednoho celku veškerý hospodářský a společenský život země, zabezpečit každému jedinci stejné postavení a nabídnout maximum hmotných statků. Takovou základnou je sjednocení ve formě *socializace* všech výrobních prostředků a nástrojů (průmysl, doprava, půda, ložiska surovin atd.) a vytvoření orgánů lidového hospodářství na základě rovnosti a samosprávy pracujících tříd.

V rámci samosprávné společnosti pracujících anarchistický komunismus stanovuje principy

rovnocennosti a rovnoprávnosti každého jedince (ne jedince „všeobecně“, ne „mystického“ jedince, ne jednice – „myšlenky“).

Z principu rovnocennosti a rovnoprávnosti jedince a také kvůli tomu, že hodnota práce každého jednotlivce nemůže být změřena a zhodnocena, vyplývá hlavní sociálně-právní a ekonomický princip anarchistického komunismu: „Každý podle vlastních schopností, každému podle jeho potřeb“.

IV. ODMÍTNUTÍ DEMOKRACIE

Demokracie je jednou z forem buržoazně-kapitalistické společnosti.

Základem demokracie je zachování antagonistických tříd současné společnosti, tzn. práce a kapitálu - *a spolupráce těchto tříd na půdě kapitalistického soukromého vlastnictví. Vyjádřením této spolupráce jsou parlament a celonárodní zastupitelská vláda.*

Demokracie formálně vyhláší svobodu slova, tisku, sdružování a rovnost před zákonem.

Všechny tyto svobody však mají určitý podmíněný charakter: povolují se potud, pokud neodporují zájmům vládnoucí třídy, tzn. buržoazie.

Demokracie ponechává nedotknutelným princip *soukromého* kapitalistického vlastnictví. Stejně tak ponechává buržoazii právo držet ve svých rukou celou ekonomiku země, všechny tisk, vzdělávání, vědu, umění, což fakticky činí buržoazii neomezeným majitelem země. Monopolní postavení buržoazie v ekonomice země ji umožňuje nastolit svou plnou neomezenou moc i v politické oblasti. Parlament i zastupitelská vláda v demokraciích jsou tedy skutečně výkonné orgány buržoazie.

Demokracie je tedy jedním z druhů buržoazní diktatury, zamaskované lživými formulacemi fiktivních politických svobod a záruk demokracie.

V. ODMÍTÁNÍ STÁTU A VLÁDY

Buržoazní ideologové označují stát za orgán regulující složité sociálně-politické, občanské a společenské vztahy lidí uvnitř současné společnosti a chránící právní řád této společnosti. Anarchisté s touto definicí úplně souhlasí, dodávají pouze, že v základech právního řádu současné společnosti stojí skutečnost, jakou je zotročení většiny lidu nepatrnou menšinou, a že současný stát slouží právě této porobě.

Stát je současně organizovaným násilím buržoazie na pracujících a jejím výkonným orgánem.

Leví socialisté, a z nich konkrétně bolševici, také považují buržoazní vládu a buržoazní stát za služebníky kapitálu. Tvrdí, že moc a stát v rukou socialistických stran mohou být silným prostředkem ve věci osvobození proletariátu. Proto jsou pro socialistickou vládu a proletářský stát. Část z nich tedy stojí za převzetím moci mírnou, parlamentní cestou (což jsou sociální demokraté), část je za vybojování moci revoluční cestou (komunisté, leví socialisté-revolucionáři).

Anarchismus považuje oba tyto způsoby za zásadně chybné a škodlivé pro věc osvobození práce.

Moc byla vždy spojena s vykořisťováním a zotročováním lidových mas. Vyrůstá z tohoto vykořisťování, nebo je pro něj zřízena. Moc bez násilí a vykořisťování ztrácí půdu pod nohama.

Stát a moc berou masám iniciativu, ničí ducha tvořivosti a vychovávají je v otrocké psychologii poroby, čekání a vkládání naděje do vládních míst, do vedení. Osvobození pracujících je ale přitom možné jen během přímého revolučního boje širokých pracujících mas a jejich třídních organizací s kapitalistickým systémem.

Převzetí moci sociálně demokratickými stranami parlamentním způsobem v rámci současného zřízení ani na krok neposune věc osvobození práce vpřed už jen proto, že skutečná síla a tím i skutečná moc, zůstanou buržoazii, která třímá ve svých rukou celou ekonomiku a politiku země. Úloha socialistické moci v tomto případě sklouzne k reformám, *ke zlepšení buržoazního zřízení* (příklad McDonalda, sociálně demokratických stran Německa, Švédska, Belgie, které se dostaly k moci v rámci kapitalistického zřízení).

Uchopení moci pomocí sociálního převratu a zorganizování tzv. proletářského státu také nemůže posloužit věci opravdového osvobození práce. Stát, budovaný zpočátku jakoby za účelem ochrany revoluce, nevyhnutelně obroste specifickými potřebami, vlastními jen jemu, stává se cílem sám o sobě. Nechává kolem sebe klíčit sociálně privilegované kasty, o které se opírá a násilím podřizuje masy svým potřebám a potřebám privilegovaných kast. Tímto způsobem reprodukuje základ kapitalistické moci a kapitalistického státu - násilné podrobení a násilné vykořisťování mas (příklad dělnicko-rolnického státu bolševiků).

VI. ÚLOHA MAS A ÚLOHA ANARCHISTŮ V SOCIÁLNÍM BOJI A SOCIÁLNÍ REVOLUCI

Vedoucí silou sociálního převratu jsou dělnická třída měst, rolníci a částečně i pracující inteligence.

Pozn.: Pracující inteligence, i když je podobná venkovským nádeníkům a městskému proletariátu, tj. je vykořisťovanou třídou, je však kvůli ekonomickým privilegiím, které buržoazie poskytuje některým jejím součástem, více rozvrstvena nežli dělníci a rolníci. V prvních dnech sociální revoluce proto budou moci být aktivními činiteli jen nejméně zabezpečené vrstvy inteligence.

Úloha mas v sociální revoluci a socialistické výstavbě se důsledně liší od té, kterou jim přiřazují vládnoucí strany. Zatímco bolševismus a jemu příbuzné proudy mají za to, že pracující masy jsou nositelem pouze revolučně-destruktivních instinktů, protože nejsou schopné revolučně-tvořivé činnosti, v důsledku čehož tuto tvořivou činnost mají převzít lidé, soustředění ve vládě nebo v ústředním výboru strany, anarchisté se naopak domnívají, že pracující mají obrovské tvořivé možnosti a snaží se o odstranění překážek, zabraňujících jejich projevení.

Za hlavní překážku v tomto směru anarchismus považuje stát, který uzurpoval všechna práva lidí a odebral jim téměř všechny společenské a hospodářské funkce.

Stát nesmí odumřít až někdy v budoucí společnosti. Musí být zničen pracujícími v první den jejich vítězství a nesmí být znovu oživen v žádné jiné podobě. Jeho místo zaujme systém samosprávných výrobně-spotřebitelských organizací pracujících, sjednocených na federativním základě. Tento systém vylučuje jak zorganizování vlády, tak diktaturu té či jiné strany.

Ruská revoluce 1917 naznačila právě takový směr sociálně-osvobozenického procesu. Vytvořila systém dělnických a rolnických rad a továrních-podnikových výborů. Žalostnou chybou z její strany bylo to, že včas nelikvidovala státní organizaci moci, nejprve moc Prozatímní vlády a poté vládu bolševiků. Bolševici, disponující důvěrou dělníků a rolníků, zreorganizovali buržoazní stát v souladu s okamžitými podmínkami, a proto tímto státem zabili výtvar revolučních mas - svobodné zřízení rad a továrních-podnikových výborů, které naznačovaly první kroky bezstátní výstavby.

Činnost anarchistů se dělí na dvě období - na období předrevoluční a období revoluční. V obou případech anarchisté mohou splnit svou úlohu jen v podobě organizované síly, která přesně ví, jaké jsou cíle jejího boje, a rovněž jaká je cesta, vedoucí k jejich uskutečnění.

V předrevolučním období je základním úkolem Všeobecného anarchistického svazu příprava dělníků a rolníků na sociální převrat.

Odmítnutím formální (buržoazní) demokracie, odmítnutím vlády a státu, umocněním úplné-

ho osvobození práce, anarchismus maximálně zpřisňuje principy tvrdého třídního boje, rozvíjí v lidech revoluční třídní sebeuvědomění a revoluční třídní nesmiřitelnost.

Anarchistická výchova lidu se musí vést v duchu třídní nesmiřitelnosti, protidemokratičnosti, protistátnosti, v duchu myšlenek anarchického komunismu. Pouhá výchova ale není dostačující. Je zapotřebí také určitá anarchistická organizovanost mas. Za účelem jejího uskutečnění se musí pracovat ve dvou směrech - v rovině výběru a seskupování revolučních dělnicko-rolnických sil na myšlenkovém základě anarchismu (ideově anarchistické organizace) a v rovině seskupování revolučních dělníků a rolníků na výrobním a spotřebitelském základě (revoluční výrobní organizace dělníků a rolníků, svobodná dělnicko-rolnická družstva a jiné).

Dělnická třída a rolnictvo, organizováno na výrobní a spotřebitelské základně a prodchnuté ideologií revolučního anarchismu, jsou základními opěrnými body sociální revoluce a čím více anarchistického uvědomění a anarchistické organizovanosti bude vneseno do jejich prostředí nyní, tím více anarchistického směřování, anarchistické stálosti a anarchistické tvořivosti jimi bude objeveno v období revoluce.

Co se týče dělnické třídy Ruska, tak ta v sobě po osmi letech diktatury bolševiků, kteří zmrazili přirozené tvořivé potřeby mas a nejlépe předvedli skutečnou podstatu každé vlády, skrývá obrovský potenciál vytvoření masového anarchistického a anarchosyndikalistického hnutí. Organizovaní pracovníci anarchismu musí neprodleně všemi svými silami a možnostmi vyjít vstříc těmto potřebám a možnostem a nedovolit, aby zdegenerovaly do menševismu.

Stejně tak bez prodlení a úplně anarchisté musí poskytnout své síly na organizování chudých rolníků, utlačovaných vládou, hledajících určité východisko a skrývajících v sobě obrovský revoluční potenciál.

Role anarchistů v revolučním období se také nemůže omezit pouze na propagaci hesel a myšlenek anarchismu.

Život skýtá nejen arénu propagace těch či jiných myšlenek, ale ve stejné míře arénu boje, strategie a úsilí těchto myšlenek ujmout se vedení. Anarchismus musí být více než která jiná myšlenka vedoucí myšlenkou v sociální revoluci, neboť sociální revoluce dospěje k úplnému osvobození práce pouze na základě myšlenek anarchismu.

Vedoucí postavení anarchistických myšlenek v revoluci současně znamená, aby *anarchisté ideově řídili probíhající události*. Není ale nutné zaměřovat toto řízení s politickým vedením vládnoucích stran, které nakonec přechází ve státní řízení.

Anarchismus nesměřuje k uchopení politické moci, k diktatuře. Jeho hlavním cílem je pomoci masám vykročit na správnou cestu socialistického převratu a socialistické výstavby. Masám ale nestačí *vkročit* na cestu sociální revoluce. Je také zapotřebí *udržet směr revoluce a její cíl* - zničení kapitalistické společnosti ve jméno společnosti svobodných pracujících. Jak ukázaly zkušenosti Ruské revoluce 1917, je tento úkol nelehký, především v důsledku existence mnoha politických stran, které se snaží hnutí navést opačným směrem, než je sociální revoluce.

I když v sociálních hnutích masy žijí hluboce anarchistickými tendencemi a hesly, tyto tendence a hesla jsou přesto rozptýleny. Nejsou spojeny do jednotného systému, a proto nemají takovou organizovanou vedoucí ideovou sílu, která je nevyhnutelná pro uchování anarchistického směru a anarchistického cíle sociální revoluce. Touto myšlenkovou řídicí silou může být pouze ideový kolektiv, zvláště vybraný masami. Takovým kolektivem budou organizované anarchistické síly a organizované anarchistické hnutí.

Myšlenkové a praktické povinnosti anarchistického kolektivu, tzn. Všeobecného anarchistického svazu, jsou během revoluce značné.

Svaz bude muset projevit iniciativu a naplno se účastnit všech oblastí sociální revoluce: oblasti směřování a charakteru revoluce, oblasti občanské války a ochrany revoluce, oblasti pozitivních úkolů revoluce, v otázce nové výroby, spotřeby, půdy atd.

Na všechny tyto a spoustu dalších otázek lid potřebuje od anarchistů jasné a přesné odpovědi.

di. Když anarchisté vystoupí s myšlenkou anarchistické revoluce a anarchistického uspořádání společnosti, jsou *povinni* na všechny tyto otázky poskytnout přesnou odpověď, spojit řešení těchto otázek s celkovou myšlenkou anarchismu a věnovat všechno své úsilí jejich uskutečnění v životě.

V tomto případě Všeobecný anarchistický svaz a anarchistické hnutí plní svou úplnou myšlenkově řídicí úlohu v sociální revoluci.

Přechodné období

Pod pojmem přechodné období sociálně-politických stran se rozumí určitá fáze života lidu, charakterizující odtržení od starého zřízení a vytvoření nového ekonomického a politického systému, který však ještě neobsahuje úplné osvobození pracujících.

V tomto smyslu všechny minimální programy sociálně-politických stran, například demokratický program oportunistických socialistů nebo program komunistů o „diktatuře proletariátu“, jsou programy přechodného období.

Podstatnou stránkou těchto minimálních programů je to, že považují za nemožné úplné splnění ideálů pracujících - nezávislost, svobodu a rovnost - a zachovávají celou řadu institucí kapitalistického systému: princip státního donucování, soukromé vlastnictví výrobních prostředků, nájemy a mnoho dalších, závislých na tom, jakým účelům je podřízen ten či onen program politických stran.

Anarchisté byli vždy zásadními odpůrci podobných programů, shledávajíce, že samotné vytvoření přechodných systémů, princip vykořisťování a donucování mas, udržované těmito systémy, jistě povedou k nárůstu nového otroctví.

Namísto politických minimálních programů anarchisté vždy hájili pouze sociální revoluci, odnímající kapitalistické třídní politická a ekonomická privilegia a předávající výrobní prostředky a všechny funkce společensko-ekonomického života do rukou pracujících.

Anarchisté dodnes setrvávají na této pozici.

Myšlenka přechodného období, podle které ze sociální revoluce musí výsledně vzejít nikoli anarchistická společnost, ale nějaké „X“, nesoucí v sobě prvky a přežitky starého kapitalistického systému, je protianarchistická již ve své podstatě. Skrývá v sobě nebezpečí upevnění a rozvoje těchto prvků do jejich původních rozměrů a obrátí události zpět.

Jasným příkladem toho je režim zřízený bolševiky v Rusku, režim „diktatury proletariátu“, který podle přesvědčení bolševiků musí být pouhopouhým přechodným stupněm k úplnému komunismu, ale který ve skutečnosti vedl k znovuzrození třídní společnosti, na jejímž dně zůstali stejně jako předtím dělníci a nejchudší rolníci.

Těžiště výstavby anarchistické společnosti nespočívá v tom, že každé osobě bude v první den revoluce poskytnuta neomezená svoboda uspokojení svých potřeb, ale v tom, že se vybojuje sociální základna pro tuto společnost a stanoví se principy mezilidských vztahů. Otázka většího či menšího materiálního dostatku není otázkou zásadní, ale technickou.

Základní princip, na němž se vybuduje nová společnost, který naplní obsah této společnosti a který v žádném měřítku nelze omezovat, spočívá v *rovnosti vztahů, svobodě a nezávislosti pracujících*. Tento princip je tím prvním hlavním požadavkem mas, v jehož jménu povstanou v sociální revoluci.

Jedno nebo druhé - buď sociální revoluce skončí porážkou pracujících - v tom případě bude třeba znovu se připravovat k boji, k novému útoku na kapitalistický systém - nebo skončí vítězstvím pracujících a ti opanují pozice samosprávy půdy, výroby a společenských funkcí a přikročí k výstavbě svobodné společnosti.

To bude *počátek výstavby* anarchistické společnosti, který když započne, bude pokračovat nepřetržitě dál, sílit a zdokonalovat se.

Ovládnutí výrobních a společenských funkcí pracujícími tedy vyznačí viditelnou hranici mezi obdobím státnosti a obdobím bezstátnosti.

Aby se anarchismus stal praporem bojujících mas a sociálně-revolučního období, nesmí skrývat své základní principy, přizpůsobovat svůj program přežitkům starého, oportunistickým tendencím přechodných systémů a období, ale právě naopak - maximálně je rozvíjet a vyzdvihovat.

Anarchismus a syndikalismus

Postavení anarchistického komunismu vůči syndikalismu a naopak považujeme za uměle vykonstruované, zbavené podstaty a smyslu.

Pojmy komunismus a syndikalismus náleží do dvou odlišných rovin. Tehdy, když komunismus, tj. svobodná společnost sobě rovných pracovníků, je cílem anarchistického boje, tak syndikalismus, tj. revoluční odborové dělnické hnutí, je pouze jednou z forem revolučního třídního boje.

Revoluční syndikalismus, který sjednocuje dělnictvo na profesním základě, jako každé odborové hnutí, zároveň nemá vlastní určitou ideologii, není světovým názorem, odpovídajícím na všechny složité sociálně-politické otázky současnosti. Ustavičně se v něm odráží ideologie jednotlivých politických uskupení, v závislosti na tom, které z nich provádí nejintenzivnější práci v jeho řadách.

Z uvedeného vyplývá náš postoj k revolučnímu syndikalismu. I bez předběžného zodpovězení otázky úlohy revolučních syndikátů v druhý den revoluce, tj. budou-li organizátory veškeré nové výroby nebo postoupí-li tuto úlohu dělnickým radám či závodním výborům, shledáváme, že do revolučního syndikalismu jako jedné z forem revolučního hnutí pracujících anarchisté musí vstoupit.

Nyní otázka nespočívá až tak v tom, mají-li anarchisté vstupovat do revolučního syndikalismu či nikoli, jako spíše v tom, jak a s jakými cíli do něj vstoupit.

Celé předchozí období až po současnost, kdy se anarchisté zapojovali do revolučního syndikalistického hnutí jako individuální pracovníci a individuální hlasatelé, považujeme za období soukromnického vztahu k dělnickému odborovému hnutí.

Anarchosyndikalismus, který se snaží upevnit anarchistickou ideologii v levém křídle revolučního syndikalismu cestou budování syndikátů anarchistického typu, je krokem kupředu v tomto směru, ale soukromnění nepřekonává. Anarchosyndikalismus nedává záležitost anarchizování syndikalistického hnutí do nevyhnutelného spojení s organizováním anarchistických sil vně tohoto hnutí. Ale pouze při existenci takového spojení je možné anarchizování revolučního syndikalismu a odvrácení odchylek směrem k oportunismu.

Vzhledem k tomu, že revoluční syndikalismus je pouze odborovým hnutím pracujících, nemajícím určitou sociálně-politickou ideologii - a proto je nemohoucím samostatného řešení sociálního problému - považujeme za úkol anarchistů, zapojených do řad tohoto hnutí, rozvíjet v něm anarchistickou ideologii, myšlenkové vedení s cílem jeho přeměny v aktivní armádu sociální revoluce. Je třeba vždy mít na paměti, že když se syndikalismu nedostane podpory od anarchistické ideologie, tak si chtě nechtě najde oporu v ideologii jakékoli státní politické strany.

Francouzský syndikalismus, který kdysi zářil anarchistickými hesly a anarchistickou taktikou, se posléze dostal pod vliv komunistů a z větší části pravicových oportunistických socialistů, je toho do očí bijícím příkladem.

Úloha anarchistů v řadách revolučního odborového hnutí může být ale splněna jen v případě, když tam bude jejich činnost úzce spjata a zkoordinována s činností anarchistické organizace zvenčí syndikátu. Řečeno jinými slovy, musíme vstoupit do revolučního odborového hnutí jako organizovaná síla, odpovědná za práci v syndikátech před celou anarchistickou organizací a řízená touto organizací.

Neomezujíce se pouze na budování anarchistických syndikátů, musíme se snažit ideově pů-

sobit na celý revoluční syndikalismus ve všech jeho formách (Industrial Workers of the World - IWW, ruské odbory atd.). Toho můžeme dosáhnout, přistoupíme-li k této úloze dobře organizovaným anarchistickým kolektivem, ne drobnými soukromnickými skupinkami, které ještě ke všemu nemají mezi sebou organizační spojení a myšlenkovou koordinaci.

Závodní anarchistické skupiny, pracující na vybudování anarchistických syndikátů, vedoucí boj v revolučních syndikátech o převahu anarchistické ideologie v syndikalismu a za myšlenkové vedení v nich, nasměrované ve své činnosti společnou anarchistickou organizací, k níž náleží - to je podstata a forma anarchistického vztahu k revolučnímu syndikalismu a jemu příbuzným revolučním odborovým hnutím.

KONSTRUKTIVNÍ ČÁST

PROBLÉM PRVNÍHO DNE SOCIÁLNÍ REVOLUCE

Hlavním cílem bojující práce je upevnit revoluční cestou svobodnou, rovnostářskou anarcho-komunistickou společnost, vybudovanou na principu: „Od každého podle jeho schopností, každému podle jeho potřeb”.

Taková společnost se ale ve své konečné podobě nevznikne sama od sebe, na základě pouhého sociálního převratu. Jeho provedení je víceméně dlouhým sociálně-revolučním procesem, nasměrovaným organizovanými silami vítězné práce na určitou cestu.

Naším úkolem je nyní ukázat tuto cestu a stanovit konkrétní kladné úkoly, které v první den sociální revoluce vzejdou před pracujícími a na jejichž správném řešení bude záviset osud samotné sociální revoluce.

Rozumí se samo sebou, že budování nové společnosti je možné až po vítězství pracujících nad současným buržoazně-kapitalistickým systémem a jeho nositeli. Není možné začít budovat novou ekonomiku a nové společenské vztahy, když není zlomena moc státu, chránícího otrocké zřízení, a když dělníci a rolníci v rámci revolučního uspořádání neuchopili do svých rukou průmysl a zemědělství v zemi.

Prvotním úkolem sociální revoluce proto bude rozbití státního aparátu kapitalistické společnosti, odejmutí moci buržoazii a všem sociálně privilegovaným elementům a celoplošné schválení vůle povstalé práce, vyjádřené v hlavních principech sociální revoluce. Tato destruktivně-bojová stránka revoluce pouze razí cestu pro kladné úkoly, které tvoří smysl a podstatu sociální revoluce.

Úkoly jsou následující:

- a) řešení problematiky výroby (průmyslu) země v anarchistickém pojetí
- b) řešení problematiky půdy ve stejném pojetí
- c) řešení problematiky potravin

VÝROBA

Vycházejí ze skutečnosti, že průmysl země se budoval úsilím mnohých generací pracujících a že jednotlivá průmyslová odvětví jsou navzájem úzce propojená, pohlížíme na současnou výrobu jako na jednotnou dílnu výrobců, náležející jako celek všem pracujícím a nikomu jednotlivě.

Výrobní mechanismus země je jednotný a patří celé dělnické třídě. Tato situace určuje charakter a podobu nové výroby. Též bude jednotná, společná v tom smyslu, že výrobky produkované výrobci budou patřit všem. Tyto výrobky, i když patří do jakékoli kategorie, vytvoří společný výrobní fond pracujících, z něhož každý účastník nové výroby dostane vše potřebné za stejných podmínek jako všichni.

Nová výroba úplně zruší najímání a vykořisťování v jakékoli formě a místo něj schválí princip soudružské spolupráce pracovníků.

Ta mezitřída, která se v současné kapitalistické společnosti zabývá zprostředkovatelskými funkcemi, obchodem ad., a také buržoazie, se bude muset zúčastnit nové výroby za stejných podmínek jako ostatní. V opačném případě se sama postaví mimo pracovní společenství.

Majitel - v podobě soukromého vlastníka-podnikatele nebo v podobě vlastníka-státu, jakým je dnes stát bolševiků – nebude existovat. Organizační funkce v nové výrobě převezmou správní orgány, zvláště vytvořené pracujícími masami - dělnické rady, závodní výbory nebo dělnické tovární orgány. Tyto orgány, propojené mezi sebou v rámci měst, krajů a celé země, vytvoří městské, krajské a nakonec všelidové (federální) orgány řízení a správy výroby. Vzhledem k tomu, že je budou volit lidé, kteří je budou stále kontrolovat a působit na ně, budou se neustále obnovovat a tím uskutečňovat myšlenku opravdové samosprávy mas.

Jednotná výroba, kde výrobní prostředky a produkce patří všem, nahradila najímání principem soudružské spolupráce a zakotvila pro všechny výrobce stejná práva, stanovená orgány dělnické správy, které volí masy, je prvním praktickým krokem na cestě uskutečnění anarchistického komunismu.

POTRAVINY

Potravinová problematika v revoluci vyvstává v podobě dvojího problému. První - princip obstarávání potravin. Druhý - princip jejich rozdělování.

Co se týče rozdělování potravin, řešení v této oblasti mohou být nastíněna v pouze obecné podobě, protože při řešení tohoto problému bude hrát velkou roli množství potravin, které je k dispozici, princip účelnosti a jiné.

Sociální revoluce, která přebírá přestavbu veškerého současného zřízení, též přebírá povinnost postarat se o životní potřeby všech lidí. Výjimku činí jen část nepracujících, která se odmítne zúčastnit nové výroby z kontrarevolučních pohnutek. S výjimkou uvedené kategorie osob se budou potřeby veškerého obyvatelstva území sociální revoluce celkově uspokojovat z celorevolučního potravinového fondu. Přičemž v případě nedostatečného množství se potraviny budou rozdělovat podle principu nejnutnější potřeby, tzn. v první řadě mezi děti, nemocné a dělnické rodiny.

Složitějším problémem bude organizace celorevolučního potravinového fondu.

Není jakýchkoli pochyb, že v prvních dnech revoluce nebudou mít města potraviny potřebné k životu. Potraviny, chybějící v městech, se budou současně nalézat v potřebném množství u rolníků.

Pro anarchisty nemůže být žádných pochybností vzhledem k charakteru vzájemných vztahů pracujících měst a vesnic. Anarchisté tvrdí, že sociální revoluce může být provedena jen společným úsilím dělníků a rolníků. Tzn. že řešení potravinové otázky v revoluci je možné jen na základě revoluční spolupráce těchto dvou pracujících tříd.

Městská dělnická třída, která převzala výrobu do svých rukou, se musí kvůli zřízení takové spolupráce okamžitě postarat o každodenní potřeby venkova a snažit se dodat rolníkům současně s předměty každodenní potřeby také prostředky kolektivního obdělávání půdy. Kolektivní starost dělníků o potřeby rolníků vyvolá ze strany rolníků podobnou odezvu, tj. kolektivní zásobování města produkty rolnické práce, a v první řadě potravinami.

Společná dělnicko-rolnická družstva tedy jsou základními orgány zabezpečování potravinových a hospodářských potřeb města a venkova. Družstva budou pověřena širšími a stálými funkcemi - dodávat vše potřebné k udržení i rozvoji společensko-hospodářského života dělníků a rolníků. Družstva se tak mohou přeměnit na stálé orgány zásobování města a venkova.

Potravinová otázka, řešená touto cestou, umožní městskému proletariátu vybudovat stálý po-

travinový fond, což se příznivým a rozhodujícím způsobem projeví na osudu celé nové výroby.

PŮDA

Za hlavní revolučně-budovatelské síly v řešení otázky půdy považujeme pracující rolnictvo, nevykořisťující cizí práci a nádenický proletariát venkova. Jejich úkolem bude uskutečnit všeobecné přerozdělení půdy (čjornyj pereděl) za tím účelem postavit využití a obdělávání půdy na komunistických základech.

Podobně jako v průmyslu, půda obdělávaná a kultivovaná generacemi pracujících, je také produktem úsilí těchto pracujících. Také ona patří všemu pracujícímu lidu celkově a nikomu zvlášť. Jako společné vlastnictví pracujících, půda nemůže být předmětem nákupu nebo prodeje. Nemůže být nikým nikomu pronajímána a nemůže být prostředkem vykořisťování cizí práce.

Půda je svým způsobem všelidová dílna, v níž pracující lid vytváří prostředky obživy. Je to však dílna takového typu, kde si každý pracovník (rolník) v důsledku historických podmínek zvykl provádět práci samostatně a realizovat svou práci nezávisle na jiných výrobcích. V době, kdy je v průmyslu nutně potřebná a jedině možná společná (komunistická) metoda práce, v zemědělství tomu tak v současnosti není. Většina rolníků využívá individuální způsob vedení hospodářství.

Proto po převedení půdy a prostředků jejího obdělávání rolníkům, bez možnosti prodeje a pronájmu, otázka forem jejího využití a způsobů jejího obdělávání (družstvem nebo rodinou), nenabude ihned takového společného a konečného rozhodnutí, jako nabude otázka průmyslu. Rolníci na počátku budou využívat jak první, tak druhý způsob.

Konečnou formu využití půdy a obdělávání půdy stanoví revoluční rolnictvo. Jakýkoli tlak zvenčí v této otázce není možný.

Myslíme si, že pouze komunistické spoluzítí, v jehož jménu bude uskutečněna sociální revoluce, zbaví pracující bezpráví a vykořisťování a poskytne jim úplnou svobodu a rovnost. Protože rolníci činí hlavní podíl obyvatel (v Rusku 85%), znamená to, že uspořádání držby půdy bude rozhodujícím faktorem osudu revoluce, neboť soukromé zemědělské hospodářství stejně jako soukromý výrobní podnik, vede k obchodování, akumulaci soukromého vlastnictví a rekonstrukci kapitálu. Je tak naší povinností již nyní činit vše potřebné, aby se zjednodušilo řešení otázky půdy v družstevním smyslu.

Za tímto účelem musíme zahájit zvýšenou propagaci komunistického využití půdy a jejího obdělávání.

Vytvoření specifického rolnického svazu anarchistického zaměření tento úkol do značné míry ulehčí.

Obrovský význam v tomto směru bude mít technický pokrok, zjednodušující rozvoj zemědělství a fakt uskutečnění komunismu ve městech, především v průmyslu. Jestli ve vztazích s rolníky dělníci nebudou působit individuálně a skupinově, ale pomocí obrovského komunistického kolektivu, obsahujícího celá výrobní odvětví, když se přitom postarají o nutné potřeby venkova a současně s předměty každodenní potřeby dodají do každé vesnice prostředky kolektivního obdělávání půdy, tak to bezesporu posune rolníky ke komunismu v zemědělství.

OBRANA REVOLUCE

Otázka obrany revoluce též patří k problému „prvního dne“. Nejmocnějším prostředkem obrany revoluce jsou vlastně úspěšná řešení jejich kladných problémů: problému výroby, spotřeby a půdy. Jestli tyto problémy budou správně vyřešeny, žádné kontrarevoluční síly nedokáží změnit nebo rozviklat svobodné zřízení pracujících. Avšak souběžně s tím pracující přeci jenom musí

zdotat krutý boj s nepřáteli revoluce, aby zachránili její fyzickou existenci.

Sociální revoluce, ohrožující privilegované a samotnou existenci nepracujících tříd v současné společnosti, určitě vyvolá zoufalý vzdor těchto tříd, který vyústí do kruté občanské války.

Jak ukázaly zkušenosti Ruska, obdobná občanská válka bude trvat ne několik měsíců, ale několik let.

Pokud neuspějí první kroky pracujících na počátku revoluce, majetné vládnoucí třídy si po dlouhou dobu zachovají obrovskou schopnost odporu a v průběhu několika let budou přecházet do útoku na revoluci a snažit se vybojovat odebranou moc a privilegia.

Armáda, vytvořená z jejich mnohačetných přívrženců, vojenská technika a vojenská strategie, kapitál – to vše bude postaveno proti vítězným pracujícím.

Pracující, aby udrželi výdobytky revoluce, budou muset vybudovat orgány na ochranu revoluce, aby všemu tomu postavili odpovídající bojovou sílu. V první dny revoluce takovou bojovou silou budou všichni ozbrojení dělníci a rolníci. Avšak pouze v prvních dnech, kdy občanská válka ještě nedosáhne svého kulminačního bodu a kdy bojující strany ještě neustaví správně uspořádané vojenské organizace.

V sociální revoluci není nejkritičtější okamžikem zničení moci, ale chvíle, která přijde po jejím zničení, okamžik všeobecné ofenzívy zničeného zřízení proti pracujícím, kdy bude zapotřebí zachovat dosažené výdobytky.

Samotný charakter této ofenzívy, technika a vývoj občanské války, si celkově vyžadují na pracujících určitou vojensko-revoluční formaci. Podstata a základní principy těchto formací musí být předem stanoveny. V odmítnutí státní mocenské metody řízení mas, odmítáme státní způsob organizace vojenské síly pracujících, tj. odmítáme princip donucovací státní armády. V souladu se zásadními pozicemi anarchismu, musí být v základech vojenských formací pracujících ležet princip *dobrovolnosti*. Jako příklad takových formací lze uvést partyzánské vojensko-revoluční skupiny dělníků a rolníků, jež působily za doby ruské revoluce.

Revoluční dobrovolnictví a partyzánské síly však není třeba chápat v úzkém slova smyslu, tj. jako boj proti nepříteli, vedený formou místních dělnicko-rolnických skupin, nespojených mezi sebou operačním plánem a působících každá na svoji odpovědnost. Partyzánské síly a partyzánská taktika se v nejvyšším stadiu svého vývoje začínají řídit společnou vojensko-revoluční strategií v revoluci.

Občanská válka stejně jako každá jiná válka může být úspěšně uskutečněna pracujícími jen při zachování dvou základních principů vojenské taktiky - jednoty operačního plánu a jednoty *společného* velení. Ten okamžik revoluce, kdy buržoazie organizovanými silami vykročí ke zničení revoluce, bude nejkritičtější okamžikem a vyžádá si od pracujících použití principu vojenské taktiky.

Ozbrojené síly revoluce se tedy v důsledku požadavku vojenské strategie a strategie kontrarevoluce nevyhnutelně musí spojit do jednotné revoluční armády, která má společné velení a společný operační plán.

Základy této armády tvoří následující principiální zásady: a) *třídní charakter armády*, b) *dobrovolnictví* (v otázkách ochrany revoluce se vylučuje jakékoli donucení), c) *revoluční sebedisciplína* (dobrovolnictví a revoluční sebedisciplína společně vytvoří z revoluční armády v morálním smyslu armádu silnější než je jakákoli armáda státní) a d) *úplné podřízení revoluční armády dělnicko-rolnickým masám* v podobě těch organizací dělníků a rolníků, společných pro celou zemi, které budou v okamžik revoluce ustaveny masami do řídicích míst hospodářsko-sociálního života země. Jinak řečeno - orgán ochrany revoluce, který na sebe vzal povinnost boje s kontrarevolucí jak na vojenských otevřených bojištích, tak na bojištích skryté občanské války (tajné úmluvy buržoazie, příprava povstání atd.), se nachází pod absolutním velením vyšších výrobních dělnicko-rolnických organizací, podřizuje se jim a jimi je *politicky* směřován.

Poznámka: *I když revoluční armáda musí být vybudována na určitých anarchistických principech, tím spíše se na armádu jako takovou nemusí hledět jako na předmět principu. Ona je pouze*

důsledek vojenské strategie a revoluce, pouze strategické opatření, ke kterému pracující nevyhnutelně dovede proces občanské války. Ale na toto opatření musí být soustředěna pozornost již teď. Opatření musí být již nyní dopodrobna prostudováno, aby se v otázce ochrany a obrany revoluce nepříhodilo nenapravitelné zpoždění, protože zpoždění ve dnech občanské války se mohou stát zkázonosnými pro výsledek celé sociální revoluce.

ORGANIZAČNÍ ČÁST

PRINCIPY ANARCHISTICKÉ ORGANIZACE

Výše uvedená společná a konstruktivní ustanovení vytváří organizační platformu revolučních sil anarchismu.

Tato platforma, obsahující určitý ideologický a taktický záměr, je tím minimem, na kterém se nevyhnutelně musí shodnout všichni účastníci organizovaného anarchistického hnutí.

Jejím úkolem je okolo sebe seskupit všechny zdravé síly anarchistického hnutí do jedné společné aktivní a neustále činné organizace, do Všeobecného svazu anarchistů. Na vytvoření této organizace se musí zaměřit úsilí všech aktivních pracovníků anarchismu.

Základní organizační zásady Všeobecného svazu anarchistů jsou následující:

1) Ideologická jednota

Ideologie je silou, usměrňující činnost jednotlivých osob a jednotlivých organizací na určitou cestu k pevně stanovenému cíli. Má být přirozeně jednotná pro všechny osoby a organizace, náležející do společného Svazu. Činnost všeanarchistického Svazu společného i soukromého charakteru se musí stále nacházet v přesné návaznosti na jím vyznávané ideologické zásady.

2) Taktická jednota neboli kolektivní metoda aktivity

Taktické metody, používané jednotlivými členy nebo skupinami Svazu, také musí být jednotné. Musí se nacházet v přesném souladu jak mezi sebou, tak vzhledem ke společné ideologii a taktice Svazu.

Společná (jednotná) taktická linie v hnutí má rozhodující význam pro život organizace a celého hnutí. Osvobozuje hnutí od zabřednutí do bažiny množství vzájemně se potírajících taktik a soustřeďuje všechny jeho síly do jednoho určitého směru, zaměřeného na určitý cíl.

3) Kolektivní odpovědnost

V řadách anarchistického hnutí musí být důrazně odsouzena a odmítnuta praxe podnikat aktivity na osobní odpovědnost.

Oblasti revolučního a sociálně-politického života jsou ve své podstatě především oblastmi hluboce kolektivními. Revoluční veřejná aktivita v těchto oblastech se nemůže zakládat na osobní odpovědnosti jednotlivých pracovníků.

Výkonný orgán společného anarchistického hnutí - Anarchistický svaz - rozhodně vystupující proti taktice nezodpovědného individualismu, zavádí do svých řad *princip kolektivní odpovědnosti*. Za revolučně-politickou činnost každého člena Svazu odpovídá celý Svaz, a stejně tak za revolučně-politickou činnost celého Svazu odpovídá každý jeho člen.

4) Federalismus.

Anarchismus vždy odmítal centralistickou organizaci jak v oblasti sociálního života mas, tak i v oblasti své politické činnosti. Systém centralizace přežívá díky potlačování kritického ducha, iniciativy a nezávislosti každé osobnosti a díky slepému podřizování širokých mas „ústředí“. Přiro-

zeným a nevyhnutelným produktem tohoto systému je otrocká poroba a zmechanizovaný společenský a stranický život.

Anarchismus v protikladu k centralismu vždy vyzdvihoval a hájil principy *federalismu*, v kterém se spojovala nezávislost osobnosti nebo organizace, jejich iniciativa a služba společné věci.

Skloubení myšlenky nezávislosti a plnoprávnosti osobnosti se službou společenským potřebám a instinktům federalismus otevírá dveře zdravému projevení sil každé jednotlivé osobnosti.

Avšak nezřídka se federalistický prvek v anarchistických řadách překrucoval, byl chápán jako právo projevit v organizaci především své ego bez plnění povinností ve vztahu k samotné organizaci.

Takové překrucování na naše hnutí v minulosti působilo krajně dezorganizačně a nyní je tomu nutně třeba učinit přítrž.

Federalismus znamená svobodnou dohodu osob a celých organizací kvůli společné práci, zaměřené na dosažení společného cíle.

Tato smlouva a federalistický svaz na ní založený, se ale stávají realitou a ne fikcí nikoli sebeobelháváním, ale pouze v tom případě, kdy všechny zúčastněné strany této smlouvy a Svazu budou co nejúplněji plnit jim uložené povinnosti a společně odsouhlasená ustanovení.

Ve věcech veřejných, které jsou založeny na co nejširším federalistickém základě, nemohou existovat pouze práva bez povinností, nemohou být jen rozhodnutí bez jejich dalšího plnění. Tím spíše to nemůže být anarchistické organizaci, beroucí na sebe výlučně jen povinnosti vůči pracujícím a jejich sociální revoluci.

Federalistický typ anarchistické organizace tedy současně s uznáním nezávislosti, hlasovacího práva, osobní svobody a iniciativy pro každého člena organizace, mu také ukládá určité organizační požadavky, vyžaduje jejich přesné plnění a také plnění společně přijatých rozhodnutí.

Jen v tomto případě bude federalistický princip životaschopný a anarchistická organizace bude správně fungovat a postupovat k vytýčenému cíli.

Myšlenka Všeobecného svazu anarchistů vyzdvihuje problém koordinace (uvádění v soulad) akcí všech sil anarchistického hnutí.

Každá z organizací, patřících do Svazu, je živou buňkou Svazu. Každá z nich má svůj sekretariát, jež plní a usměrňuje myšlenkovou, politickou a technickou práci organizace.

Pro koordinaci činnosti všech organizací, patřících do Svazu, se vytváří speciální orgán v podobě *Výkonného výboru svazu*. Do povinností tohoto Výboru budou spadat následující funkce: uskutečnění schválených a Svazem uložených rozhodnutí; myšlenkové a organizační nasměrování činnosti jednotlivých organizací v souladu se společnou ideologií a společnou taktickou linií Svazu; objasnění celkové situace hnutí, podpora věcných a organizačních svazků mezi všemi organizacemi Svazu a další.

Práva, povinnosti a praktické úkoly Výkonného Výboru jsou odhlasovány na Celosvazovém sjezdu.

Všeobecný svaz anarchistů má celkem určitý konkrétní cíl. Ve jménu úspěchu sociální revoluce musí v první řadě vyhledat a vstřebat do sebe nejkritičtější a nejrevolučnější prvek z řad dělníků a rolníků.

Všeobecný svaz anarchistů, je především organizací sociální revoluce, přičemž je organizací bezvládní, usilující o okamžité zničení třídní společnosti. Rovnoměrně se opírá o dvě základní třídy současné společnosti - dělníky a rolníky - a ve stejné míře slouží věci osvobození obou těchto tříd.

Ve vztahu k městským dělníkům a revolučním odborovým svazům má Všeobecný svaz anarchistů použít veškeré úsilí, aby se stal jejich průkopníkem a myšlenkovým vůdcem.

Stejně úkoly si Všeobecný svaz anarchistů ukládá ve vztahu k utlačovaným rolníkům. Přičemž jako opěrný bod, hrající stejnou roli, jako revoluční odborové svazy dělnické třídy, se má snažit o rozvoj sítě revolučně-ekonomických rolnických organizací a kromě toho - specifický Rolnický svaz, zakládající se na bezvládním základě.

Jako vlastní krev pracujících, se Všeobecný svaz anarchistů musí účastnit všech oblastí života, vždy přinášet organizovanost, důslednost, ducha aktivity a ofenzívy.

Pouze v tomto případě dokáže splnit své poslání, splnit svou myšlenkovou a historickou misi v sociální revoluci pracujících a stát se organizovaným iniciátorem procesu jejich osvobození.

- Organizační platforma Všeobecného svazu anarchistů (návrh), Paříž: vydání skupiny Ruských anarchistů v exilu, 1926, str. 3-32.

Zdroj: „Anarchisté“, podt. Dokumenty a materiály (díl II.) – 1917-1935, Moskva, nakl. ROSSPEN, 1999, str. 471-493.